

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН 2013 ОНЫ АЖЛЫН ТАЙЛАН

УИХ-ын Төрийн байгуулалтын байнгын хорооны 2013 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдрийн 05 дугаар тогтоолын хэрэгжилтийг хангах зорилгоор Нийгмийн даатгалын байгууллагын 2013 оны жилийн ажлын тайланд Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны даргын 2014 оны 18 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг үнэлгээ хийлээ. Үнэлгээг хууль зүйн яамнаас боловсруулан гаргасан байгууллагын үйл ажиллагаанд системчилсэн үнэлгээ хийх аргачлалын дагуу дотоодын үнэлгээний хэлбэрийг сонгон гүйцэтгэсэн болно. Үнэлгээний ажилд НДҮЗ, НДЕГ-ын 2013 оны ажлын тайлан, Ерөнхий менежерийн үр дүнгийн гэрээний биелэлт, НДҮЗ-ийн тогтоол, НДЕГ-ын даргын тушаал болон холбогдох бусад баримтуудыг ашиглалаа. Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь хуулиар олгогдсон эрх үүргийн хүрээнд төв, орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудыг удирдлага, зохион байгуулалтаар хангах, нийгмийн даатгалын байгууллагын бүтэц зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох, нийгмийн даатгалын гадаад харилцааг өргөжүүлэх, нийгмийн даатгалын сангийн орлогын төлөвлөгөөг жигд ханган биелүүлэх, нийгмийн даатгалын хууль тогтоомжийг боловсронгуй болгох түүнийг олон нийтэд сурталчлах болон хэрэгжилтийг хангуулах үндсэн чиглэлийн дагуу дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна.

Бүтэц зохион байгуулалт, чиг үүргийн талаар

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн гишүүд нь УИХ-аас 6 жилийн хугацаатай томилогдон ажиллаж байна. Үүнд: Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь Засгийн газрыг төлөөлсөн 3 хүн /Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд С.Эрдэнэ, Сангийн сайд Ч.Улаан, Хууль зүйн сайд Х.Тэмүүжин/, Ажил олгогчийг төлөөлсөн 3 хүн /Ажил олгогч эздийн нэгдсэн холбооны захирал Х.Ганбаатар, Монголын албан бус эдийн засгийн нэгдсэн холбооны удирдах зөвлөлийн гишүүн Д.Үүрийнтуяа, “Кассандра Монголиа” ХХК-ны ерөнхий захирал Ж.Батбаяр/, даатгуулагчийг төлөөлсөн 3 хүн /Монголын үйлдвэрчний эвлэлийн холбооны ерөнхийлөгч Х.Амгаланбаатар, Монголын чөлөөт үйлдвэрчний эвлэлүүдийн нэгдсэн холбооны тэргүүлэгч гишүүн Д.Дулмаа, Монголын татвар төлөгчдийн үйлдвэрчний эвлэлийн үндэсний холбооны удирдах зөвлөлийн гишүүн Ц.Отгонбаяр/ буюу нийт орон тооны бус 9 гишүүнтэй.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын алба нь Ажлын албаны дарга, эрүүл мэндийн даатгалын салбар зөвлөлийн нарийн бичгийн дарга, аудитор буюу хянан шалгагч 6, нягтлан бодогч 1, гэрээт ажилтан 1 гэсэн 10 орон тоотой ажиллаж байна.

Нийгмийн даатгалын төв байгууллагын бүтцийг шинэчлэн, нийгмийн даатгалын төв байгууллагын удирдлагыг ерөнхий газрын дарга, тэргүүн дэд дарга, 2 дэд даргатай, зохион байгуулалтын бүтцийг Нийгмийн даатгалын бодлого хэрэгжилтийн газар, Төлөвлөлт санхүү бүртгэлийн газар /БНСУ дахь Нийгмийн даатгалын үйлчилгээний алба/, Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээний газар, Тамгын газар /Сургалт сурталчилгаа олон нийттэй харилцах хэлтэс, Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагааны хэлтэс, Өмчийн харилцааны хэлтэс/, Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах төв комисс, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар /Хяналт шалгалтын хэлтэс, Бодлого төлөвлөлтийн хэлтэс, Тусламж үйлчилгээний чанарын хэлтэс, Санхүү бүртгэлийн хэлтэс/, Мэдээлэл технологийн төв /Техник технологи, програм хангамжийн хэлтэс, Сургалт мэдээллийн сангийн удирдлагын хэлтэс/ гэсэн нэгжүүдтэй байхаар баталж, нийтдээ 152 ажилтантай үйл ажиллагаа явуулж байна.

Нийслэлийн нийгмийн даатгалын газар нь дарга, дэд дарга, Тамгын хэлтэс, Санхүү бүртгэлийн хэлтэс, Хяналт шалгалтын хэлтэс гэсэн бүтэцтэй, 21 ажилтантай, аймгийн нийгмийн даатгалын хэлтсүүд нь дарга, Нийгмийн даатгалын үйлчилгээний алба, Санхүү бүртгэл, орлого бүрдүүлэлт, хяналтын алба, Эрүүл мэндийн даатгалын алба гэсэн бүтэцтэй, нийт 923 ажилтантай, дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтсүүд нь дарга, Нийгмийн даатгалын үйлчилгээний алба, Санхүү бүртгэлийн алба, Орлого бүрдүүлэлт, шимтгэлийн алба, Хяналт мониторингийн алба гэсэн бүтэцтэй, 405 ажилтантай тус тус ажилласан байна. 2013 онд Нийгмийн даатгалын системийн хэмжээнд нийтдээ 1455 үүнээс 116 гэрээт ажилтан ажилласан байна.

Дүгнэлт санал: Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь нийгмийн даатгалын харилцаанд оролцогч талуудын тэгш оролцоог хангах, даатгуулагчдын нийгмийн баталгааг хангах, сангийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, даатгуулагчдад эрсдэл учрахаас урьдчилан сэргийлэх, нийгмийн даатгалын тогтолцоог боловсронгуй болгох зэрэг ажлуудыг удирдан зохион байгуулах үндсэн чиг үүрэгтэй. Нийгмийн даатгал нь

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

хүн болж төрөөд насан эцэс болох хүртэлх бүхий л амьдралын туршид хүн бүхэнд хамаарах үйл ажиллагаа юм. Энэ утгаараа нийгмийн даатгалын сангийн үйл ажиллагаа, хөрөнгөнд хяналт тавих, тогтолцоог боловсронгуй болгоход тус зөвлөлийн үүрэг маш чухал байна. Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагаа нь Монгол улсын Нийгмийн даатгалын тухай хуулиар хуульчлагдсан байдаг.

Үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн цалин, урамшуулалыг Нийгмийн даатгалын тухай хуульд заасны дагуу ЗГ-ын тогтоолоор баталдаг бөгөөд өнөөдрийн байдлаар гишүүн тус бүр улиралд нэг удаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээний 70%-иар тооцож урамшуулал авч байна. Энэ нь хүлээж буй үүрэг хариуцлагатай нь харьцуулахад маш бага хэмжээтэй байна. /Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс доогуур байна/.

Үндэсний зөвлөлийн гишүүд нь өөр ямар нэгэн урамшуулал, дэмжлэг авдаггүй байна. Мөн үндэсний зөвлөлийн гишүүдийг УИХ-аас томилдог атлаа цалин урамшуулалыг Засгийн газраас тогтоохоор хуульчилсан нь уялдаагүй байна. Цаашид энэ талаар анхаарч үндэсний зөвлөлийн гишүүдийн цалин урамшуулалыг үнэ ханшны өөрчлөлттэй уялдуулан нэмэгдүүлэх, цалин урамшуулалыг УИХ-аас тогтоохоор хуулинд өөрчлөлт оруулах талаар санал боловсруулж холбогдох газруудад хүргүүлэх шаардлагатай.

УИХ-ын байнгын хорооны тогтоолоор НДҮЗ-ийн ажлын албаны бүтэц, орон тоог баталж, 6 хянан шалгагч буюу аудитор байна гэж заасан боловч чиг үүрэг нь тодорхой биш байна. Тухайлбал нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн эрхтэй байх эсэх нь журамлагдаагүй байна. Мөн тогтолцооны шинэчлэл хийх, бодлогын асуудал тодорхойлоход хүн хүчний нөөц хангалтгүй, энэ чиг үүргийг гүйцэтгэх албан тушаалтан байхгүй байна. Тайлант хугацаанд ажлын албаны бүтэц орон тоог шинэчлэн баталсанаараа Үндэсний зөвлөлийн үйл ажиллагааг тогтмолжуулж, нийгмийн даатгалын харилцаанд оролцогч талуудын идэвх оролцоог нэмэгдүүлэн эрх ашгийг хангахад сайнаар нөлөөлсөн байна. Цаашид ажлын албаны бүтэц зохион байгуулалтыг боловсронгуй болгох нь тогтолцооны шинэчлэл хийх, сангийн бие даасан тогтвортой үйл ажиллагааг хангахад чухал нөлөө үзүүлнэ.

Зохион байгуулж хэрэгжүүлсэн ажлын талаар

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

2013 онд Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл нь 5 удаа хуралдаж, 46 асуудал хэлэлцэн 39 тогтоол батлан гаргаж, биелэлтэнд нь хяналт тавин ажилласан байна.

Нийгмийн даатгалын үйл ажиллагаанд голчлон хамаарах 28 хууль, нийгмийн хамгааллын салбарт хамтран ажиллах тухай олон улсын 4 хэлэлцээр, улсын их хурлын 7 тогтоол, засгийн газрын 18 тогтоол, хөдөлмөр, нийгмийн зөвшлийн гурван талт үндэсний хорооны 2 тогтоол, нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 39 тогтоол, холбогдох яамдын 141 тушаал шийдвэр, монгол улсын дээд шүүхийн 7 тогтоол, шийдвэр болон бусад эрх зүйн актын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулсан.

Улсын Их Хурлаас 2012 оны 09 дүгээр сарын 04-ний өдөр баталсан “Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох тухай” хууль болон Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 2012 оны 11 дүгээр сарын 06-ны өдрийн А/57 тоот тушаалаар баталсан “Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцуулах иргэний нийгмийн даатгалын шимтгэл нөхөн төлөх журам”-ын хэрэгжилтийн байдлыг хурлаар хэлэлцэж тулгамдсан асуудлуудыг тухай бүр шийдвэрлэж, 496546 иргэний ажилласан жилийг нөхөн тооцож, 421800 иргэний баталгаажуулалтыг олгосон байна.

Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд, Сангийн сайд, Монгол банкны ерөнхийлөгчийн А/30,А/60,68 тоот хамтарсан шийдвэрийг үндэслэн Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн хурлаар нийгмийн даатгалын сангийн мөнгөн хөрөнгийн чөлөөт үлдэгдлээс хадгаламж хэлбэрээр арилжааны банкинд байршуулах, бонд худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг баталсан.

Үүний үр дүнд банкны хадгаламжийн хүү 25.4 тэрбум, Бондийн хүү 12.9 тэрбум, Харилцахын хүү 7.1 тэрбум нийт 45.4 тэрбум төгрөгийн хүүгийн орлого олсон байна.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өртэй зарим аж ахуйн нэгж байгууллага татан буугдсан, дампуурсан, төлбөр хариуцагч нь нас барсан, шимтгэлийн өр барагдуулахаар гаргасан нэхэмжлэлийг шүүх хүлээн авахаас татгалзсан, шийдвэр гүйцэтгэлийн ажиллагаа болон иргэний хэргийг хэрэгсэхгүй болгосон зэрэг шалтгаантай 373 ажил олгогчтой холбоотой 4.6 тэрбум төгрөгийн шимтгэлийн найдваргүй авлагыг хүчингүй болгож данснаас хасалт хийлгэсэн байна.

Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах төв комисс болон аймаг дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтсийн дэргэдэх Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссийн гишүүдийн хуралдаж ажилласан цагийн хөлсний хэмжээг төв комиссийн гишүүдэд цагт 7000

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

төгрөг аймаг дүүргийн комиссын гишүүдэд цагт 4100 төгрөг олгохоор шинэчлэн тогтоосон.

Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яамны саналыг үндэслэн нийгмийн даатгалын тэтгэмжийн сангаас олгох оршуулгын тэтгэмжийн хэмжээг 620000 төгрөгөөр шинэчлэн тогтоож 2014 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн мөрдүүлэхээр шийдвэрлэсэн.

Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3 дахь заалтын дагуу үндэсний статистикийн хорооны саналыг үндэслэн даатгуулагчдын тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны 2012 оны орлого тооцох хүүгийн хэмжээг 20.6 хувиар тогтоожээ.

Монгол улсын их хурлын байнгын хорооны 2012 оны 03 дугаар сарын 06-ны өдрийн 4 дүгээр тогтоолын 11 дугаар заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтнуудад орон сууцны мөнгөн тэтгэлэг олгох журмыг шинэчлэн баталж ажлын үр бүтээл тогтвор суурьшилтай ажилласан байдлыг харгалзан 15 сая хүртэл төгрөгийн мөнгөн тэтгэлэг олгохоор шийдвэрлэсэн.

Тайлант хугацаанд тогтоолыг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд орон сууцны тэтгэлэг, мөнгөн тусламж хүссэн ажилтан албан хаагчдыг өргөдлийг хүлээн авч судлан, нийгмийн даатгалын төв орон нутгийн 17 байгууллагын 57 ажилтанд мөнгөн тэтгэлэг олгосон байна.

Нийгмийн даатгалын хамралт, сангийн орлогын бүрдүүлэлтийг нэмэгдүүлэх, хуримтлагдсан өр авлагыг барагдуулах, нийгмийн даатгалын ажилчдыг авилга, аливаа ашиг сонирхлын зөрчилд холбогдохоос урьдчилан сэргийлэх, ажил олгогчдын шимтгэл төлөх хариуцлагыг дээшлүүлэх зорилгоор нийгмийн даатгалын улсын байцаагчийн актаар тавьсан алдангын орлогоос урамшуулал олгох, дэмжлэг тусалцаа үзүүлэхэд баримтлах журмыг батлан мөрдүүлээ.

Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн ажлын албаны ажиллах журам, хөдөлмөрийн дотоод журмыг шинэчлэн боловсруулж ажилтнуудын ажил үүргийн хуваарь, ажлын албаны чиг үүргийг тодорхой болгосон байна.

Хөдөлмөр нийгмийн зөвшлийн гурван талт үндэсний хорооноос батлан мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс доогуур цалин хөлс орлогоос нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг сард шилжүүлэн тооцох шаардлагыг үндэслэн даатгуулагчийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг тооцох журмыг батлан мөрдүүлж байна.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдэл, хуримтлалын сангаас арилжааны банкинд мөнгөн хадагаламж хэлбэрээр байршуулах журамд нэмэлт өөрчлөлт оруулж шинэчлэн баталсан.

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн талаар авах арга хэмжээний тухай Улсын их хурлын 2013 оны 02 дугаар сарын 07-ны өдрийн 20 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэх зорилгоор үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний зардлыг санхүүжүүлэх журмыг шинэчлэн баталсан.

Зайлшгүй шаардлагатай эмийн жагсаалтанд орсон даатгалын сангаас үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх эмийн үнийн дээд хязгаарыг тогтоох зорилгоор эрүүл мэндийн даатгалын сангаас эмийн үнийн хөнгөлөлт үзүүлэх эмийн нэр, төрөл, хөнгөлөлтийн хувь хэмжээ, жагсаалтыг батлан мөрдүүлсэн.

Нийгмийн даатгалын сангийн 2013 оны батлагдсан төсвийн нарийвчилсан хуваарийг баталж гүйцэтгэлд нь хяналт тавин ажиллалаа.

Дүгнэлт: 2013 оны байдлаар 6 удаа хуралдаж нийт 39 тогтоол гаргаснаас Журам баталсан 11 тогтоол, Авлага барагдуулах талаар 2 тогтоол, Төсвийн хуваарийн тухай 11 тогтоол, нийгмийн даатгалын сангийн орлогыг бүрдүүлэх, нийгмийн даатгалын төв байгууллагын бүтэц, чиг үүргийн тухай гэх мэт үйл ажиллагаатай холбогдолтой 15 тогтоол баталсан байна.

Нийгмийн даатгалын төв орон нутгийн байгууллагууд нь батлагдсан төсвийн хуваарийг баримтлан үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Авлагын талаар авах арга хэмжээний тухай тогтоол батлагдснаар хуримтлагдсан найдваргүй өр, авлагыг бууруулсан.

2009 онд 300 000 төгрөгөөр батлагдсан Оршуулгын тэтгэмжийг 620 000 төгрөг болгон өөрчилснөөр даатгуулагчийн эрх ашигт нийцсэн үр дүнтэй зүйл болсон.

Сангийн мөнгөн хөрөнгийн чөлөөт үлдэгдлийг арилжааны банкинд байршуулах, бонд худалдан авах хөрөнгийн хэмжээг батлан сангийн хөрөнгийг үнэгүйдэхээс хамгаалж, сангийн мөнгөн хөрөнгийг нэмэгдүүлж байна.

НББСШУ-ны байнгын хорооны 2012 оны 04 дүгээр тогтоолын хэрэгжилтийн талаар

Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид, ажилгүй иргэдийн нийгмийн даатгалд хамрах хамралтыг нэмэгдүүлэх ажлын хүрээнд:

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

“Тэтгэврийн даатгалын шинэчлэл”-ийн хүрээнд малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид, албан бус салбарт ажиллагчдын ажил хөдөлмөр, орлогын онцлог байдалд нийцсэн тэтгэврийн даатгалын тусгай хөтөлбөрийг боловсруулж, төлөх шимтгэлийн хэмжээг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс багагүй орлогоос тогтоож, шимтгэлийн 50 хүртэл хувийг төрөөс хариуцан даатгалын санд төлөх, Засгийн газраас тогтоосон хэмжээний тэтгэвэр олгох зарчим баримтлах талаар санал боловсруулж Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яаманд хүргүүлээд байна.

Цаашид малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн хамралтын хүрээг нэмэгдүүлэх зорилгоор төсөл хэрэгжүүлж, төслийн хүрээнд нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалын хууль тогтоомжийг сурталчлах, даатгалын ач холбогдол, нийгмийн даатгалын сангаас үзүүлж буй тэтгэвэр тэтгэмж, тусламж үйлчилгээний талаар ойлголт өгөх, мэдлэг олгох, даатгалд хэрхэн хамрагдах талаар зөвлөгөө өгөх сургалт зохион байгуулах, “Малчид, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдэд зориулсан гарын авлага” боловсруулах, нийгмийн даатгалын холбогдолтой сурталчилгааны материал, хэвлэмэл хуудас бэлтгэн орон нутагт хүргүүлэн ажиллахаар бэлтгэж байна.

Нийгийн даатгалын байцаагчийн эрхийг хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах замаар өргөтгөж, байгууллагын данснаас нийгмийн даатгалын шимтгэлийг үл маргах журмаар төлүүлдэг эрхтэй болгохоор хуулийг нэг мөр ойлгон хэрэгжүүлэх, даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах үүднээс “Банкны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хууль”-ийн төслийг боловсруулан холбогдох байгууллагад хүргүүлсэн. Хуулийн төсөлд татвар, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өрөө барагдуулаагүй тохиолдолд тухайн байгууллагын харилцах данснаас татвар болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг үл маргах журмаар гаргахаар тусгасан.

Нийгмийн даатгалын шимтгэлээ төлдөггүй аж ахуйн нэгж байгууллагуудад хүлээлгэх хариуцлагын тогтолцоог татварын хуулийн хариуцлагын тогтолцоотой ижил түвшинд тогтоох үүднээс Гэмт хэргийн тухай хуулийн төсөлд тусгах саналыг боловсруулан Хууль зүйн яаманд хүргүүлсэн.

“Төрөөс тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар 2021 он хүртэл баримтлах үндсэн чиглэл”, “Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль”-ийг 1999 онд боловсруулж, батлуулж мөрдөж эхэлсэн нь тухайн үедээ алсыг харсан шийдвэр байсан хэдий боловч улс орны эдийн засгийн нөхцөл байдлаас хамааран тавьсан

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

зорилтууддаа бүрэн хүрч чадаагүй. Иймээс тэтгэврийн даатгалын тогтолцоог шинэчлэх шаардлага тулгарч байна. Үүнтэй холбогдуулан санал боловсруулж ХАХНХЯ-д хүргүүлсэн.

Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын хэмжээ, даатгуулагч, ажил олгогч, тэтгэвэр авагчийн тоо нэмэгдэж байгаа боловч нийгмийн даатгалын байцаагч, ажилтнуудын орон тоо хасагдсан байна. Иймээс нэг байцаагчийн ажлын норм, нормативын хэмжээ, ажлын байрны тодорхойлолтыг шинэчлэн тогтоохоор Нийгмийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын хэмжээ, даатгуулагч, ажил олгогч, тэтгэвэр, тэтгэмж авагчийн тооны өсөлтийг нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтнуудтай харьцуулсан судалгааг сүүлийн 10 жилээр гаргаж байгаа болно.

Нийгмийн даатгалын байгууллагын ажилтнуудын нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд анхаарч, төрийн албан хаагчийн орон сууцны урт хугацааны хөнгөлөлттэй зээлд 2013 оны байдлаар нийгмийн даатгалын төв, орон нутгийн байгууллагаас 98 албан хаагчийг орон сууцны зээлд хамруулсан байна.

Сангийн орлого, зарлагын гүйцэтгэлийн талаар

2013 онд нийгмийн даатгалын санд 1018.8 тэрбум төгрөгийн орлого хуримтлуулан, орлогын төлөвлөгөөг 104.8 хувиар биелүүлж, давхардсан тоогоор 4340.7 мянган даатгуулагчид 1058.1 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөр, нөхөн олговор, эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүллээ.

Сангийн нийт өмч 939,9 тэрбум төгрөг болж, өмнөх оноос 30.1 хувь буюу 217,4 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн.

Санхүүгийн байдлыг өмнөх онтой харьцуулан харуулбал:

/тэрбум төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Эцсийн үлдэгдэл		/+/- өсөлт, /-/ бууралт	
	2012 он	2013 он	Дүн	Хувь
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	413,9	820,0	+406,1	+98,1
БОГИНО ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ	188,1	-	-188,1	
ОРУУЛАЛТ				
АВЛАГА	124,1	117,2	-7,0	-5,6
УРЬДЧИЛГАА	0,7	0,5	-0,2	-28,6
БАРАА МАТЕРИАЛ	1,9	1,8	-0,1	-5
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	728,7	939,5	+210,8	+28,9
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	13,7	17,3	+3,6	+26,3
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	742,4	956,8	+214,4	+28,8
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	20,0	16,9	-3,1	-15,5
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	20,0	16,9	-3,1	-15,5

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ДҮН	722,4	939,9	+217,4	+30,1
ӨР ТӨЛБӨР ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	742,4	956,8	+214,4	+28,8

Мөнгөн хөрөнгө

/ сая төгрөгөөр/

Мөнгөн хөрөнгө	Эцсийн үлдэгдэл		/+/- өсөлт, /-/- бууралт		Эзлэх хувь	
	2012 он	2013 он	Дүн	Хувь	2012 он	2013 он
Касс	4,2	0,6	-3,6	-85,7		
Замд яваа	9,8	0	-9,8			
Хадгаламж	163000,0	245000,0	+82000	50,3	39,4	29,9
Харилцах	250925,8	575020,4	+324094,6	129,2	60,6	70,1
НИЙТ ДҮН	413939,8	820021,0	+406081,2	98,1	100,0	100,0

Дүгнэлт: Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 820,0 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 406,1 тэрбум төгрөгөөр буюу 98,1 хувиар нэмэгдэж, санхүүгийн чадвар эрс дээшилсэн байна.

Авлага

/ сая төгрөгөөр/

Авлага	Эцсийн үлдэгдэл		/+/- өсөлт, /-/- бууралт		Эзлэх хувь	
	2012 он	2013 он	Дүн	Хувь	2012 он	2013 он
НДШ	19600,0	24440,2	+4840,2	24,7	15,8	20,9
Улсын төсөв	88336,3	82990,0	-5346,3	6	71,2	70,9
Хүү	3136,2	1167,9	-1968,3	62,8	2,5	1
Хувь хүн	89,0	96,3	+7,3	8,2	0,1	0,1
Бусад байгууллага	12922,6	8449,9	-4472,7	34,6	10,4	
НИЙТ ДҮН	124084,1	117144,3	-6939,8	5,6	100	100

Дүгнэлт: Авлага нийт дүнгээр урьд оноос 5,6 хувиар буурсан ч НДШ, хувь хүнээс авах авлага 8,2-24,7 хувиар нэмэгдсэн бөгөөд хуримтлагдсан авлагын хэмжээ 3.2 тэрбум байна. НДҮЗ-ийн 2013 оны 06 дугаар сарын 11-ны өдрийн 16 дугаар тогтоолоор 4.6 тэрбум төгрөгийн найдваргүй авлагыг хүчингүй болгосон байна.

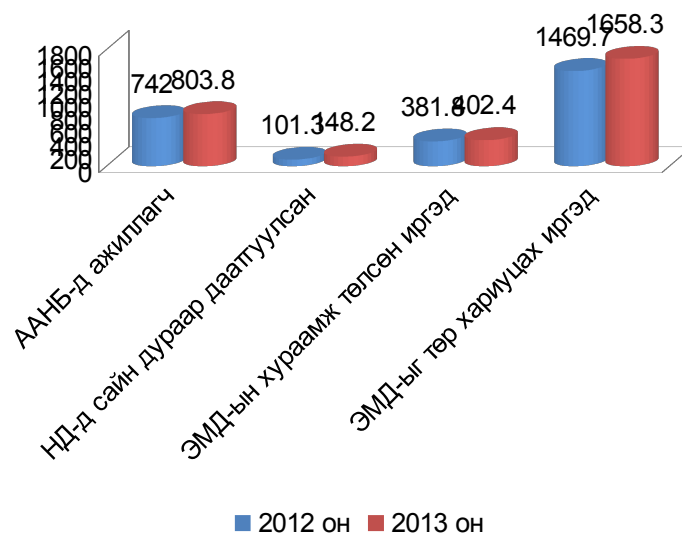
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Тайлант онд тоон үзүүлэлтээс харахад авлага 5,6 хувиар буурсан харагдаж байгаа боловч найдваргүй авлагын 4,6 тэрбум төгрөгийн авлагыг хасахаар 1,8 хувиар буурсан байна. Цаашид авлага бууруулах, нэмж авлага үүсгэхгүй байх талаар, тодорхой ажлуудыг цаг алдалгүй шуурхай зохион байгуулах шаардлага тулгарч байна.

Даатгалын хамралт

Нийгмийн болон эрүүл мэндийн даатгалд 3012,7 мянган иргэн даатгуулж, өмнөх оноос 11,8 хувиар даатгуулагчдын тоо өсчээ.

Бүтцээр нь харуулбал:

Дүгнэлт: Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч аж ахуйн нэгж, байгууллага 35,4 мянга болж, өмнөх оноос 16,3 хувь буюу 4,9 мянгаар, сайн дурын даатгуулагч 46.9 мянгаар нэмэгдсэн байна.

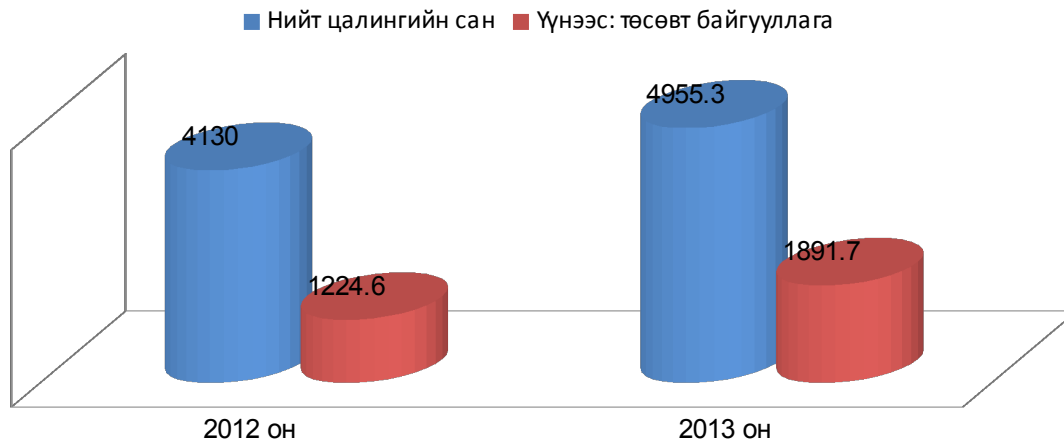
Нийгмийн даатгалын болон эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл тооцсон

хөдөлмөрийн хөлс түүнтэй адилтгах орлого:

2013 онд шимтгэл ногдуулсан хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого өмнөх оноос 20 хувь буюу 0,83 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн.

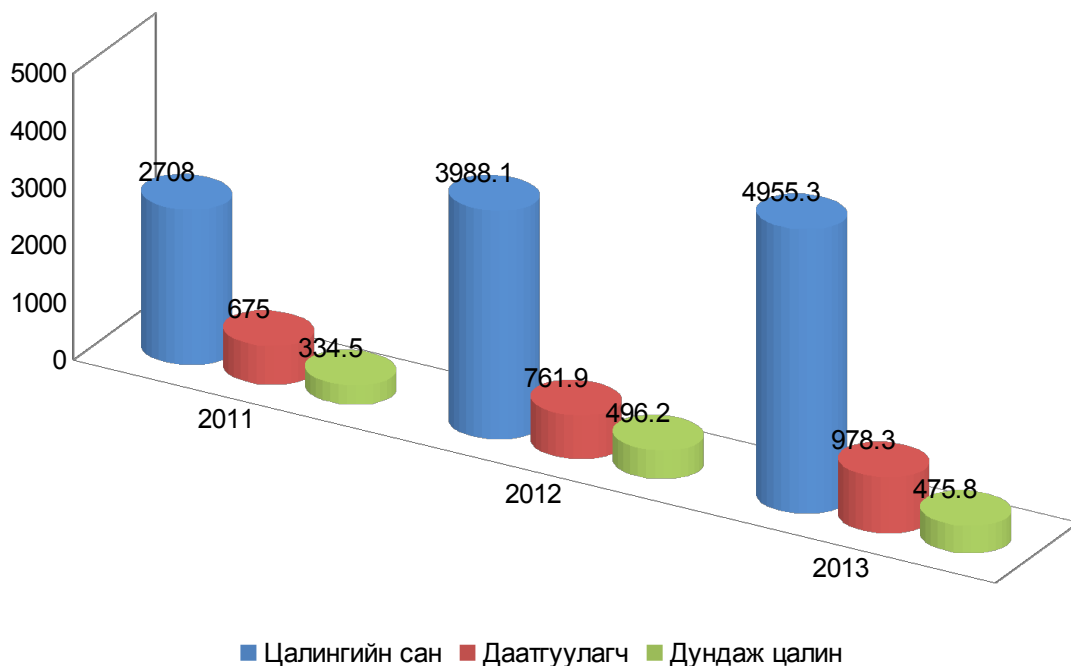
Графикаар харуулбал:

/тэрбум төгрөгөөр/

Дүгнэлт: Хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлого өссөн нь аж ахуйн нэгж, байгууллагад ажиллагчдын тоо өссөнөөс шалтгаалсан байна.

Графикаар харуулбал:

/тэрбум төгрөгөөр/

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Төсвийн гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Орлогын гүйцэтгэл

/тэрбум төгрөгөөр/

Нийгмийн даатгалын сан	2012 он	Төлөвлөгөө		Гүйцэтгэл		Давсан	
		Орлого	Нийтэд эзлэх хувь	Орлого	Нийтэд эзлэх хувь	Дүн	Хувь
Тэтгэврийн	446,7	606,0	62,4	635,0	62,3	29,0	4,8
Тэтгэмжийн	32,5	68,9	7,1	67,3	6,6	-1,6	-2,3
ҮОМШӨ-ний	53,4	73,2	7,5	86,7	8,5	13,5	18,4
Ажилгүйдлийн	35,4	21,1	2,2	25,8	2,5	4,7	22,2
Эрүүл мэндийн	152,2	202,3	20,8	204,1	20,1	1,8	0,9
НИЙТ	720,2	971,5	100,0	1018,8	100	47,3	4,9

Дүгнэлт: НДШ-ийн орлого өмнөх оноос 298.6 тэрбум төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Үүнд: Ажилласан жил тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох хууль амжилттай хэрэгжсэн нь орлогын төлөвлөгөө давж биелэхэд голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

Зарлагын гүйцэтгэл

Зарлагыг сан тус бүрээр харуулбал:

/тэрбум төгрөгөөр/

Нийгмийн даатгалын сан	2012 он	Төлөвлөгөө		Гүйцэтгэл		Давсан	
		Зарлага	Нийтэд эзлэх хувь	Зарлага	Нийтэд эзлэх хувь	Дүн	Хувь
Тэтгэврийн	722.5	829.3	77.66	826.4	78.10	2.9	0.35
Тэтгэмжийн	42.6	57.5	5.38	58.7	5.55	-1.2	-2.09
ҮОМШӨ-ний	28.5	34.3	3.21	31.4	2.97	2.9	8.45
Ажилгүйдлийн	7.7	15.3	1.43	16.1	1.52	-0.8	-5.23
Эрүүл мэндийн	117.4	131.4	12.31	125.5	11.86	5.9	4.49
Нийт	918.7	1067.8	100.00	1058.1	100.00	9.7	0.91

Дүгнэлт: Нийгмийн даатгалын 5 сангаас даатгуулагчдад тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийг хуулийн дагуу хугацаанд нь олгожээ.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нийгмийн даатгалын 5 сангийн зарлагаас тэтгэмжийн даатгалын сан 2,09%, ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага 5,23 хувиар тус тус төлөвлөгөөг хэтрүүлсэн, бусад 3 сан 0,35-8,45 хувиар хэмнэгдсэн байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага

Тэтгэвэр авагчийн тоо, зарцуулсан хөрөнгийг өмнөх он, төлөвлөгөөтэй харьцуулбал:

/мянган тэтгэвэр авагч, тэрбум төгрөгөөр/

Тэтгэврийн төрөл	2012 он	2013 он	өсөлт+, бууралт-		2013 он		өсөлт+, Бууралт-	
	Хүний тоо		Дүн	хувь	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	Дүн	хувь
Өндөр насны	210,9	217,7	+6,8	3,2	591,2	593,3	-2,1	3,5
Тахир дутуугийн	50,5	51,3	+0,8	1,6	101,9	98,9	3	2,9
Тэжээгчээ алдсаны	23,9	22,5	-1,4	5,8	48,5	45,7	2,8	5,8
Цэргийн	14,9	15,6	-0,7	4,7	71,2	72,6	-1,4	1,9
НИЙТ	300,1	307,1	7,0	2,3	812,8	810,5	2,3	0,3

Дүгнэлт: 2013 онд тэтгэврийн даатгалын сангаас өндөр настай, хөгжлийн бэрхшээлтэй, тэжээгчээ алдсан 307.1 мянган иргэнд 810,5 тэрбум төгрөг зарцуулав. Нийт тэтгэвэр авагчдын 44,1 хувь буюу 135,6 мянган иргэн тэтгэврийн доод хэмжээгээр тэтгэвэр авч байна.

Тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага

Тэтгэмж авагчдын тоо, зарцуулсан хөрөнгийг харуулбал:

/мянган хүнээр, тэрбум төгрөгөөр/

Тэтгэмжийн төрөл	Хүний тоо	2013 он
------------------	-----------	---------

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

	2012 он	2013 он	өсөлт, бууралт	%	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	өсөлт, бууралт	%
Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны	98,9	104,4	+5,5	5,6	10,6	10,2	0,4	3,7
Жирэмсний болон амаржсаны	38,5	45,7	+7,2	18,7	42,3	44,7	-2,4	5,7
Оршуулгын тэтгэмж	12,9	12,4	-0,5	3,9	4,5	3,7	0,8	17,7
НИЙТ	150,3	162,5	12,2	8,1	57,4	58,6	-1,2	2,1

Дүгнэлт: Тэтгэмжийн даатгалын сангаас 162,5 мянган даатгуулагчдад 58,7 тэрбум төгрөгийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны, жирэмсний болон амаржсаны, оршуулгын тэтгэмж олголоо. Тэтгэмжийн даатгалын сангийн зарлага даатгуулагчийн дундаж цалингийн өсөлт, төрөлт нэмэгдсэнээс шалтгаалан 1,2 тэрбум төгрөгөөр өссөн байна.

ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага

2013 онд тахир дутуугийн болон тэжээгчээ алдсан 6.5 мянган тэтгэвэр авагчдын тэтгэвэрт 26,9 тэрбум төгрөг, хөдөлмөрийн чадвар түр алдсан 1,0 мянган хүний тэтгэмжид 0,5 тэрбум төгрөг, хөдөлмөрийн чадвар нөхөн сэргээхтэй холбогдсон төлбөр, рашаан сувилалд ирж, буцах болон рашаан сувиллын зардалд 0,9 тэрбум төгрөгийг 4,6 мянган даатгуулагчдад, тахир дутуу болсон даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлд 0,8 тэрбум төгрөгийг тус тус уг сангаас санхүүжүүлсэн байна.

Зарлагыг өмнөх онтой харьцуулбал:

/мянган хүнээр, тэрбум төгрөгөөр/

Төрөл	Хүний тоо				2013 он			
	2012 он	2013 он	Өсөлт, бууралт	%	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	Өсөлт, бууралт	%

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Тэтгэвэрт зарцуулсан хөрөнгө	6,7	6,5	-0,2	3	28,7	26,9	1,8	6,3
ХЧТА-ны тэтгэмж	0,8	1,0	+0,2	25	0,6	0,5	0,1	16,7
Хөдөлмөрийн чадвар нөхөн сэргээхтэй холбоотой төлбөр, сувиллын зардал	4,5	4,6	-0,1	22,2	1,7	0,9	0,8	47,0
Тэтгэврийн даатгалын санд шилжүүлсэн шимтгэл					0,9	0,8	0,1	11,1
НИЙТ	12,0	12,1	0,1	0,8	31,9	29,1	2,8	8,7

Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн зарлага

/мянган хүнээр, сая төгрөгөөр/

	Хүний тоо	2013 он		өсөлт, бууралт	
	2013 он	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	Дүн	%
Ажилгүйдлийн тэтгэмж	15,9	13383,5	14905,4	1521,9	11,4
Сургалтын төлбөр	0,01	43,8	0,05	-43,75	99,8

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

НИЙТ ДҮН	15,91	13427,3	14905,45	1478,15	11,0
----------	-------	---------	----------	---------	------

Дүгнэлт: 2013 онд ажилгүйдлийн тэтгэмжийг 1521,9 сая төгрөгөөр хэтрүүлсэн, сургалтын төлбөрийг 43,75 сая төгрөгөөр хэмнэсэн. Ажилгүйдлийн тэтгэмжийн өсөлт нь 2013 онд улсын хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүйчүүдийн тоо 42772 болж өссөнтэй холбоотой.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн зарлага

/мянган хүнээр, тэрбум төгрөгөөр/

Тусламж үйлчилгээ	Хүний тоо		Өсөлт, бууралт		2013 он		Өсөлт,бууралт	
	2012 он	2013 он	Дүн	Хувь	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	Дүн	Хувь
Эмнэлэг, Сувилал	3364,7	2988,7	-376,0	11,2	114,3	111,0	3,3	2,9
Эмийн үнийн хөнгөлөлт	706,9	854,5	+147,6	20,9	12,1	9,7	2,4	19,8
НИЙТ ДҮН	4126,4	3843,2	-283,2	6,9	126,4	120,7	5,7	4,5

Дүгнэлт: Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 3843,2 мянган даатгуулагчийн тусламж, үйлчилгээний зардалд нийт 120,7 тэрбум төгрөгийг зарцууллаа. Эрүүл мэндийн үйлчилгээнд хамрагдаж төлбөр тусламж авсан хүний тоо урьд оноос 283,2 мянган хүнээр буурч, олгосон хөрөнгө 5,7 тэрбум төгрөгийг хэмнэсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэлийн тэнцэл

Тэнцлийг харуулбал:

/тэрбум төгрөгөөр/

Нийгмийн даатгалын сан	Орлого	Зарлага	Зөрүү
Тэтгэврийн	899,6	826,4	73,2
Тэтгэмжийн	67,3	58,7	8,6
ҮОМШӨ-ний	86,7	31,4	55,3
Ажилгүйдлийн	25,8	16,1	9,7
Эрүүл мэндийн	204,1	125,6	78,5
НИЙТ ДҮН	1283,5	1058,2	225,3

Дүгнэлт: Нийгмийн даатгалын сангууд нь тайлант онд орлогоороо зарлагаа нөхөж, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өссөн байна.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр тэтгэмжийн тухай хуулийн дагуу эрх үүссэн даатгуулагчдын тэтгэмжийг тухайн сангийн оны эхний хуримтлагдсан үлдэгдлээс олгосон.

Нийгмийн даатгалын тухай хууль хүчин төгөлдөр болохоос өмнө тэтгэвэр тогтоосон иргэдийн тэтгэврийг Засгийн газар хариуцах үүргийн дагуу тайлант онд 268,6 тэрбум төгрөгийг тэтгэврийн даатгалын санд төвлөрүүлэхээс 264,6 тэрбум төгрөг төвлөрүүлсэн.

Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаа болон хөрөнгө оруулалтын зардлын талаар

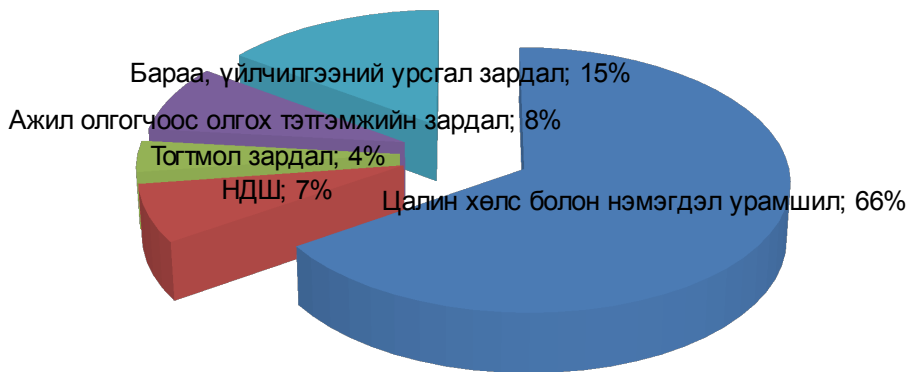
Нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаанд 23,8 тэрбум төгрөг зарцуулах төлөвлөгөөтэйгээс 23,3 тэрбум төгрөг зарцуулж, 0.5 тэрбум төгрөг хэмнэсэн байна.

Урсгал зарлага

Нийгмийн даатгалын байгууллагын урсгал үйл ажиллагааны зардалд 18376,8 сая төгрөг зарцуулахаас 18042,4 сая төгрөгийг зарцуулсан.

Графикаар харуулбал:

Урсгал зарлага

Цалин хөлс болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг төлөвлөгөөтэй харьцуулбал:

/сая төгрөгөөр/

Зардал	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	Өсөлт+, бууралт-	
			Тоогоор	Хувиар
Үндсэн цалин	11270,5	11234,7	-35,8	0,32
Гэрээт ажлын цалин	543,8	522,8	-21,0	3,87

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нийгмийн даатгалын шимтгэл	1365,9	1332,3	-33,6	2,5
Унаа, хоолны хөнгөлөлт	602,8	551,5	-51,3	8,52
НИЙТ ДҮН	13783,0	13641,3	141,7	1,02

Нийгмийн даатгалын байгууллагын дүнгээр цалин болон нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал урсгал зардлын 96%-ийг эзэлж, зардлын гүйцэтгэл нь 13641,3 сая төгрөгт хүрчээ.

Тогтмол зардлыг төлөвлөгөөтэй нь харьцуулбал:

/сая төгрөгөөр/

Зардал	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	/+/- өсөлт, /-/- бууралт	
			Тоогоор	Хувиар
Гэрэл цахилгаан	115,9	102,3	-13,6	11,7
Түлш, халаалт	427,4	357,0	-70,4	16,5
Цэвэр, бохир ус	61,1	58,7	-2,4	3,9
Байрны түрээс	186,8	202,8	+16	8,5
НИЙТ ДҮН	791,2	720,8	-70,4	8,9

Түрээсийн зардал 16.0 сая төгрөгөөр хэтэрсэн нь Баянзүрх, Налайх дүүргийн барилгын ашиглалтын хугацаа дуусч, дахин ашиглах боломжгүй шийдвэр гарсантай холбоотой түрээсийн зардал өссөн.

Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмжийн зардлыг төлөвлөгөөтэй нь харьцуулбал:

/сая төгрөгөөр/

Зардал	Төлөвлөгөө	Зарцуулсан хөрөнгө	+/- өсөлт, /-/- бууралт
--------	------------	--------------------	-------------------------

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

			Тоогоо р	Хувиар
Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	390,9	389,8	-1,1	0,3
Орон байраар хангах, орон сууцны дэмжлэг	350,0	350,0	-	-
Нэг удаагийн буцалтгүй тусламж	21,7	40,2	+18,5	85,3
Ээлжийн амралтаар нутаг явах унааны зардал	16,1	7,9	-8,2	50,9
Эмчилгээний төлбөр	15,9	4,3	-11,6	72,9
Шагнал урамшуулал	580,9	547,9	-33,0	56,8
Хуульд заасан үндэслэлээр олгох тэтгэмж	109,5	128,3	+18,8	17,2
НИЙТ ДҮН	1485,0	1468,4	16,6	1,1

Хөрөнгө оруулалт

Нийгмийн даатгалын байгууллагын батлагдсан бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах төлөвлөгөөний дагуу сангаас 5255,8 сая төгрөгийн хөрөнгө оруулалтын ажлыг санхүүжүүлжээ.

Хөрөнгө оруулалтыг төлөвлөгөөтэй нь харьцуулбал:

/сая төгрөгөөр/

Зардал	Төлөвлөгөө	Зарцуулса н хөрөнгө	/+/- өсөлт, /-/- бууралт	
			Тоогоор	Хувиар
Барилга байгууламж, их засвар	4213,9	4101,1	-112,9	2,7
Тоног төхөөрөмж	521,8	515,7	-6,1	1,1
Тээврийн хэрэгсэл	340,0	332,8	-7,2	2,2
Тавилга, эд хогшил	307,2	306,3	-0,9	0,3
НИЙТ ДҮН	5383,0	5255,8	-127,2	2,3

2013 онд нийгмийн даатгалын байгууллага 1 төгрөгийн шимтгэлийн орлого олоход 0.02 төгрөгийн зардал гаргаж ажилласан байна.

Хүснэгт /тэрбум төгрөгөөр/

2013 оны тайлан

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Он	Шимтгэлийн орлого	Урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардал	НД-ын шимтгэлийн орлогод зардлын эзлэх хувь	1 төгрөгийн зардлаар олж буй шимтгэлийн орлого
2010 оны IV улирал	404.1	9.6	2.4%	42.1
2011 оны IV улирал	565.1	11.9	2.1%	47.5
2012 оны IV улирал	798.8	14.5	1.8%	55.1
2013 оны IV улирал	1018,8	23.3	2,3%	43,7

Нийгмийн даатгалын байгууллага шимтгэлийн орлогын 2.3 хувийг урсгал болон хөрөнгө оруулалтын зардалд зарцуулжээ. Өөрөөр хэлбэл 1 төгрөгийн зардлаар 43,7 төгрөгийн шимтгэлийн орлого бүрдүүлж байна.

Эрүүл мэндийн даатгалын талаарх төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг хэргэжүүлэх, даатгуулагчдад үзүүлэх эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний талаар

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар нь 2013 онд иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд даатгаж, сангийн орлогыг бүрдүүлэн, даатгуулагчийн хэрэгцээ, шаардлагад нийцсэн эрүүл мэндийн чанартай, аюулгүй тусламж, үйлчилгээг худалдан авдаг даатгуулагч төвтэй, нийгмийн хариуцлага бүхий менежментийг хэргэжүүлэн нийтдээ 57 нэр төрлийн бүтээгдэхүүн нийлүүлэхээр тус газрын дарга Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргатай үр дүнгийн гэрээ байгуулан ажилласан болно.

Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын талаарх төрийн бодлого, хууль тогтоомжийг хэргэжүүлэх, даатгуулагчдад үзүүлж буй эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарт хяналт тавих зорилтын хүрээнд.

Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль тогтоомжийн талаарх төрийн бодлого, Засгийн газар, Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам, Нийгмийн даатгалын

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

үндэсний зөвлөл, Эрүүл мэндийн даатгалын салбар зөвлөл, Эрүүл мэндийн яам, Газрын даргын болон бусад байгууллагуудын гаргасан шийдвэрийн хэрэгжилтийг орон нутгийн албадад зохион байгуулах, биелэлтэд хяналт тавих, төв орон нутгийн нийгмийн даатгалын байгууллагуудыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангах, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын төсвийн төсөл, төсөөлөл боловсруулах, төсвийн тодотголд санал хүргүүлж батлуулах, төсвийн нарийвчилсан хуваарийг боловсруулах, гүйцэтгэлийг хангах, сангийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан, мэдээнд шинжилгээ, судалгаа хийх, даатгуулагчид үзүүлэх тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих мэндийн даатгалын гэрээг эрүүл мэндийн байгууллагуудтай байгуулах, гэрээний биелэлтэд хяналт тавьж, үнэлгээ өгөх, эрүүл мэндийн даатгалын ач холбогдлыг олон нийтэд сурталчлах, тэдний өргөдөл, гомдол, санал, хүсэлтийг шийдвэрлэх ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна.

Бүтэц, орон тооны талаар

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Эрүүл мэндийн даатгалын хяналт, санхүүжилтийн газрыг Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайдын 2012 оны “Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн тухай” А/46 дугаар тушаалаар Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газар болгон шинэчлэн зохион байгуулснаар Бодлого, төлөвлөлтийн, Санхүү бүртгэлийн, Тусламж, үйлчилгээний чанарын, Хяналт, шалгалтын гэсэн 4 хэлтэс, 34 орон тоотойгоор 2013 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн үйл ажиллагаагаа эхлүүлсэн.

Эрүүл мэндийн даатгалын газрыг шинэ бүтэц, орон тоогоор ажиллуулсан нь даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах, сэтгэл ханамжийг үнэлэх, даатгуулагчдыг мэдээллээр хангах, даатгуулагчид үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих, харилцагч эрүүл мэндийн байгууллагуудын уялдаа холбоог сайжруулах, хамтран ажиллах боломжийг бүрдүүлэх, төлбөр тооцоог түргэн шуурхай хийх нөхцлийг бүрдүүлсэн бүрдүүлсэн байна.

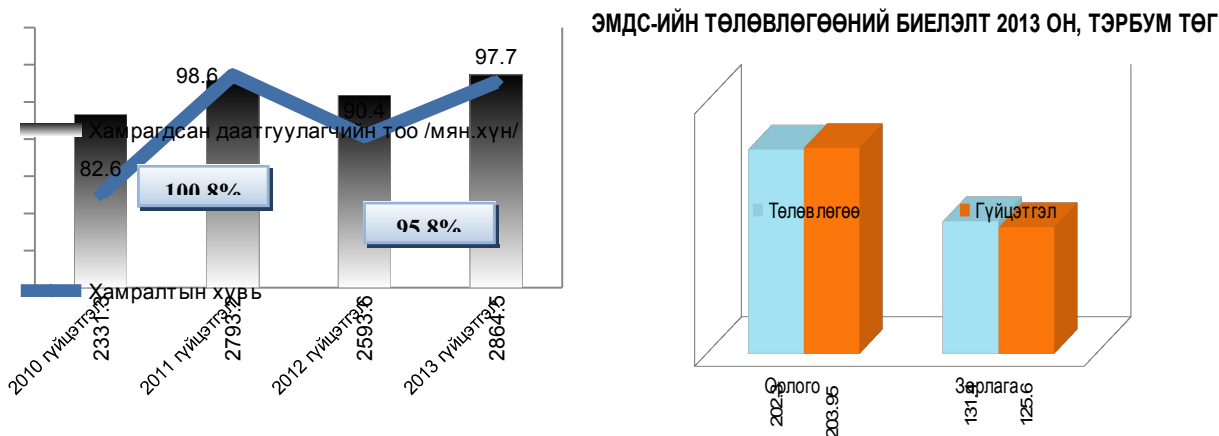
Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн үндсэн үзүүлэлтүүдийн талаар

2013 онд эрүүл мэндийн даатгалд 2864.5 мянган даатгуулагчийг хамруулан 185.8 тэрбум төгрөгийн шимтгэлийн орлого бүрдүүлэн орлогын төлөвлөгөөг 101,0 хувиар биелүүлж, давхардсан тоогоор 3 843.2 мянган даатгуулагчийн тусламж,

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

үйлчилгээний зардалд 120.7 тэрбум төгрөгийг батлагдсан төсвийн хүрээнд зарцуулсан байна.

Тус газар нь эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орологын төлөвлөгөөг жигд ханган биелүүлэх, иргэд, даатгуулагчдыг даатгалд бүрэн хамруулж, эрүүл мэндээс үүсэх санхүүгийн эрсдэлээс хамгаалах, шаардлагатай үед тусламж, үйлчилгээг саадгүй авах нөхцлийг бүрдүүлэх зорилгоор иргэдийг эрүүл мэндийн даатгалд хамруулах ажлыг Боловсрол, шинжлэх ухааны яам /145,0 мян.оюутан/, Нийслэлийн боловсролын газар /Нийслэлийн хэмжээнд ерөнхий боловсролын сургуульд сурч буй 17-18 насны 16,3 мян.хүүхэд/, баг, хороодын Засаг дарга нар /100,0 мян. малчин/, Хөдөлмөрийн яам /191,5 мян.тодорхой хөдөлмөр эрхлээгүй иргэн/, Гадаадын харьяатын асуудал эрхэлсэн газар /322 гадаадын иргэд/-тай тус тус хамтран ажилласны дүнд эрүүл мэндийн даатгалд 2864,5 мянган даатгуулагч буюу нийт хүн амын 97.7 хувь хамрагдсан нь урьд оноос 7.3 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Нийгмийн даатгалын байгууллага нь төрийн өмчийн 102 эмнэлэг, хувийн хэвшлийн 136 эмнэлэг, 32 рашаан сувилал, 561 эмийн сантай эрүүл мэндийн даатгалын гэрээ байгуулан эдгээр эрүүл мэндийн байгууллагуудын 3843.2 мян. даатгуулагчид үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний зардлын төлбөрт 120.7 тэрбум төгрөгийг олгосон байна.

Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийн талаар

Тус газар нь Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгыг УИХ-д хэлэлцүүлэхэд бэлтгэх Ажлын хэсэгт болон Засгийн газар, Хүн

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам, Эрүүл мэндийн яам, Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл, Эрүүл мэндийн даатгалын салбар зөвлөл, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын болон холбогдох бусад байгууллагуудын шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангуулан ажилласан байна.

Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан тушаалаар байгуулсан Хүн амын хөгжил, нийгмийн хамгааллын яам, Эрүүл мэндийн яам, Сангийн яам, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газар, ажил олгогч, даатгуулагчдын төлөөлөл, хамтрагч эрүүл мэндийн байгууллагууд, хувийн хэвшлүүдийн төлөөлөл бүхий Ажлын хэсгийн хүрээнд Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн “Эрүүл мэндийн даатгалын шинэчлэл төсөл”-ийн дэмжлэгтэйгээр Эрүүл мэндийн даатгалын хөгжлийн урт хугацааны стратегийг боловсруулан Засгийн газрын 2013 оны 413 дугаар тогтоолоор батлуулсан.

Нийгмийн даатгалын байгууллагын эрүүл мэндийн даатгалын үйл ажиллагааны дунд хугацааны стратегийн төлөвлөгөө /2012-2016/-нд тусгагдсан зорилтуудыг хэрэгжүүлэх зорилгоор эрүүл мэндийн даатгалын чиг үүргийн хүний нөөцийн өнөөгийн байдалд хийсэн түргэвчилсэн үнэлгээнд үндэслэн “Эрүүл мэндийн даатгалын хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөр” /2013-2016 /-г боловсруулан НДЕГ-ын даргын 2013 А/251 тоот тушаалаар батлуулан мөрдөн ажиллаж байна.

Тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих талаар

Иргэний эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, тогтоомжийн хэрэгжилт, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, зарлагын гүйцэтгэлийг Архангай, Баян-Өлгий, Говьсүмбэр, Дундговь, Говь-Алтай, Өвөрхангай, Төв, Хөвсгөл, Дархан, Орхон, Дорнод, Дорноговь, Сүхбаатар зэрэг 13 аймгийн болон Багануур, Налайх дүүргийн Нийгмийн даатгалын хэлтэс, эрүүл мэндийн даатгалын гэрээ бүхий 355 эрүүл мэндийн байгууллагуудын 2011, 2012 оны санхүүгийн баримтад шалгалт хийж 41 эрүүл мэндийн байгууллагад 8474 хүнд холбоотой 189,8 сая төгрөгийг төлүүлэхээр улсын байцаагчийн акт тогтоож, төлбөр зөрчлийг бүрэн барагдуулах арга хэмжээ авсан байна.

Санал дүгнэлт

Эрүүл мэндийн даатгалын газар нь одоогоор мөрдөгдөж буй хууль эрх зүйн хүрээнд сайн ажиллаж, нийт хүн амын 97,7 хувийг даатгалд хамруулж, даатгалын

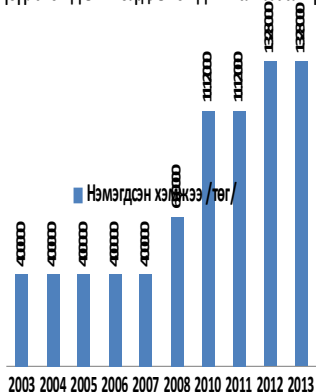

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

сангийн орлогын төлөвлөгөөг давуулан биелүүлсэн байна. Мөн Эрүүл мэндийн даатгалын газрыг шинэ бүтэц, орон тоогоор ажиллуулсан нь даатгуулагчийн эрх ашгийг хамгаалах, , сэтгэл ханамжийг үнэлэх, даатгуулагчдыг мэдээллээр хангах, даатгуулагчид үзүүлсэн тусламж, үйлчилгээний чанарт хяналт тавих, харилцагч эрүүл мэндийн байгууллагуудын уялдаа холбоо, хамтран ажиллах боломжийг сайжруулах, төлбөр тооцоог түргэн шуурхай хийх нөхцлийг бүрдүүлсэнээрээ чиг үүргийн хувьд дэвшил гарсан байна.

Германы олон улсын хамтын ажиллагааны нийгэмлэгийн санхүүжилтээр хийгдсэн “Эрүүл мэндийн нийгмийн даатгалын шинэчлэл” төслийн хүрээнд “Нийгмийн даатгалын байгууллагын эрүүл мэндийн даатгалын үйл ажиллагааны дунд хугацааны стратегийн төлөвлөгөө” /2012-2016 он/, “Эрүүл мэндийн даатгалын хөгжлийн урт хугацааны стратеги”/2013-2022 он/, Нийгмийн даатгалын байгууллагын даатгуулагчдад үзүүлэх тусламж , үйлчилгээний чанарыг тасралтгүй сайжруулах хөтөлбөр”/2012-2016/ , Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэдэх Эрүүл мэндийн даатгалын газрын хүний нөөцийн хөгжлийн хөтөлбөр”/2013-2016/ зэрэг бодлогын бичиг баримтуудыг боловсруулан гаргасан нь эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцоог боловсронгуй болгоход үнэтэй хувь нэмэр оруулах ажлууд болсон байна.

Даатгуулагчид ЭМБ-аас үзүүлэх ЭМД-ын ТУЗардлыг ЭМД-ийн сангаас санхүүжүүлэх дээд хязгаар

ЭМД-ын шимтгэлийн хувь хэмжээ

Дээрх графикаас харахад сүүлийн 10 жилийн байдлаар хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ 6,4 дахин өссөн байхад төрөөс 1 хүний эрүүл мэндийн даатгалд төлөх шимтгэлийн хэмжээ дөнгөж 34 хувиар өссөн байна. Мөн эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгож байгаа тусламж үйлчилгээний зардлын дээд хязгаар 1328,0 мянган төгрөг, төр дааж буй иргэдийн шимтгэл 670 төгрөгийн хооронд маш том зөрүү харагдаж байна. Манай даатгалын тогтолцоо нь эв санааны зарчим дээр тулгуурлаж байгаа хэдий ч их хэмжээний зөрүү гарах нь тусламж үйлчилгээний чанарт сөргөөр нөлөөлж байна. Төрөөс эрүүл мэндийн

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

даатгалд төлж байгаа энэ мөнгөөр өвчин намдаах эм авч хүрэхгүй хэмжээнд байна. Эрүүл мэндийн даатгалын тогтолцоог нэвтрүүлсэн цагаас хойш тогтмол төлөх шимтгэлийн хэмжээг үнэ ханшны өсөлттэй уялдуулаагүйгээр барахгүй бараг нэмэгдүүлээгүй байгаа нь харагдаж байна. Иймд төр даадаг хүмүүсийн тоог цөөлөх, шимтгэлийн хэмжээг нэмэгдүүлэх шаардлага тавигдаж байна. Тогтмол шимтгэлийн хэмжээг нэмэгдүүлэн засгийн газраас тогтоодог цалингийн доод жишигтэй уялдуулах нь ЭМДС-ийн бие даасан тогтвортой үйл ажиллагааг хадгалах ач холбогдолтойгоос гадна даатгуулагчид үзүүлэх тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмж сайжирч, сэтгэл ханамж дээшилэхэд чухал нөлөөтэй болно.

Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн эмнэлгүүдээс ирүүлсэн нэхэмжлэлийг хянаж, даатгуулагчид үзүүлсэн эмчилгээ үйлчилгээний гүйцэтгэлийг хянадаг тогтолцоо нь хариуцлагын тогтолцоог бий болгох үндэс суурийг тавьсан. Гэвч Эрүүл мэндийн даатгалын байгууллага нь худалдан авагчын хувьд бие даагаагүй, хүн амын эрүүл мэндийн хэрэгцээтэй уялдуулан гэрээ хийх эрх мэдэлгүй гэх мэт Эрүүл мэндийн даатгалын газрын үйл ажиллагаанаас хамаарахгүй олон гадаад хүчин зүйлийн улмаас Эрүүл мэндийн даатгалын сан худалдан авах ажиллагааг иж бүрнээр нь хэрэгжүүлж чадахгүй байна. Улсын эмнэлгүүд болон улс, хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллага хооронд зах зээлийн өрсөлдөөн бий болоогүй, даатгалын байгууллагын зүгээс өрсөлдөөнийг дэмжсэн бодлого явуулдаггүй байна.

Цаашид анхаарах асуудлууд:

-Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль"/ шинэчилсэн найруулга/- ийг УИХ-ын чуулганаар хэлэлцүүлж батлуулах шаардлагатай талаар хүсэлт, танилцуулгыг холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд хүргүүлэх

-Эрүүл мэндийн даатгалын асуудлаар салбар хоорондын уялдаа холбоо, чиг үүргийн хуваарилалтыг тодорхой болгох талаар санал боловсруулж холбогдох байгууллага албан тушаалтанд хүргүүлэх

-Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн шинэчлэн батлуулсаны дараа хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон өөрчлөгдөх эрх зүйн орчныг шинэчлэх ажлын бэлтгэлийг хангах

-Төрөөс дааж байгаа эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлийн хэмжээг нэмэгдүүлэх талаар санал боловсруулж, холбогдох газруудад хүргүүлэх

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Эмнэлэг, хөдөлмөрийн магадлалын талаар

Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын дэргэд эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах төв комисс, аймаг, нийслэлийн дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтсийн дэргэд орон нутгийн Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комисс ажиллаж байна.

Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах төв комисс нь Монгол Улсын Засгын газрын 2008 оны 304 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссын дүрмийн 2.1-д тогтоож өгсний дагуу Нийгмийн хамгаалал, хөдөлмөрийн сайдын 2008 оны 8 дугаар сарын 29-ний өдрийн 102 тоот тушаалаар баталсан бүтцээр орон тооны 4, орон тооны бус 8 гишүүнтэйгээр аймаг, дүүргийн 32 комиссын орон тооны бус 328 гишүүдтэйгээр үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах төв комисс нь орон нутгийн комиссыг мэргэжил, арга зүйн удирдлагаар хангаж, тэдгээрийн ажлыг шалган зааварлаж, эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлалын талаар гарсан маргаантай асуудлыг магадлан шийдвэрлэх ажиллаа.

Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах орон нутгийн комисс нь даатгуулагчдын ердийн өвчин, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа бүрэн буюу хагас алдсан шалтгаан, хөдөлмөрийн чадвар алдсан хувь хэмжээ, хугацаа болон хөдөлмөрийн тусгай нөхцөл тогтоох асуудлыг магадлан шийдвэрлэж байна.

Нийт хөдөлмөрийн чадвар алдалтаар хувь тогтоолгогчдын тоо

Хүснэгт 1

№	Он	Хүний тоо		Бүгд	Өмнөх оноос өссөн хувь
		НДСангаас с	НХСангаас		
1	2009	57439	42075	99514	2.3
2	2010	56745	45015	101760	2.2
3	2011	56111	48055	104166	2.3
4	2012	55393	49452	104845	0.6
5	2013	55811	51863	107674	2.7

Нийгмийн даатгалын сангаас тахир дутуугийн тэтгэвэрт зарцуулсан хөрөнгө

Хүснэгт 2

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

№	Он	Хүний тоо	НДСангаас ТДТ авдаг ХБИ тоо	Зарцуулсан хөрөнгө /тэрбум төг/
1	2009	99514	57439	56,9
2	2010	101760	56745	59,3
3	2011	104166	56111	70,2
4	2012	104845	55393	111,8
5	2013	107674	55811	126,7

Нийгмийн халамжийн сангаас тахир дутуугийн тэтгэвэрт зарцуулсан хөрөнгө

Хүснэгт 3

№	Он	Хүний тоо	НХСангаас ТДТ авдаг ХБИ тоо	Зарцуулсан хөрөнгө /тэрбум төг/
1	2009	99514	42075	18,6
2	2010	101760	45015	20,6
3	2011	104166	48055	26,0
4	2012	104845	49452	47,1
5	2013	107674	51863	58,1

Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэрт зарцуулж буй хөрөнгө

Хүснэгт 4

№	Он	Хүний тоо	Зарцуулсан хөрөнгө /тэрбум төг/
1	2009	99514	75,6
2	2010	101760	79,9
3	2011	104166	96,2
4	2012	104845	158,8
5	2013	107674	184,8

Ердийн өвчин, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн ослын улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдалтын шалтгаан болж буй өвчний хамгийн олон тохиолдож буй эхний 5 өвчин.

Хүснэгт 5

№	2012 он	2013 он
1	Сэтгэгцийн эмгэг – 20155 тохиолдолоор 19,2 хувь	Сэтгэгцийн эмгэг– 20298 тохиолдолоор 18,8 хувь
2	Мэдрэлийн өвчин 13944 тохиолдолоор 13,3 хувь	Мэдрэлийн өвчин – 14104 тохиолдолоор 13,1 хувь
3	Ахуйн осол – 11503	Ахуйн осол – 11630

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

	тохиолдолоор 11,0 хувь	тохиолдолоор 10.8 хувь
4	Цусны эргэлтийн системийн өвчин – 10032 тохиолдолоор 9,6 хувь	Цусны эргэлтийн системийн өвчин – 10286 тохиолдолоор 9.5 хувь
5	Нүдний өвчин – 9219 тохиолдолоор 8,8 хувь	Нүдний өвчин – 9666 тохиолдолоор 9,0 хувь

2013 онд дээрх аймаг, дүүргийн 28345 хүнийг дахин магадлалд хамруулсан нь нийт хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон иргэдийн 23.0 хувийг хамарсан байна.

Санал дүгнэлт

2013 оны жилийн эцсийн байдлаар улсын хэмжээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тоо өмнөх оноос 2,7 хувиар буюу 2829 хүнээр өсч 107674 хүн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтоолгосон байгаа бөгөөд үүний 5581 нь нийгмийн даатгалын сангаас, 51863 нь нийгмийн халамжийн сангаас тахир дутуугийн тэтгэвэр авдаг байна.

Сэтгэцийн эмгэг, мэдрэлийн өвчин, ахуйн осол, цусны эргэлтийн системийн өвчин, нүдний өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвараа алдсан иргэд хамгийн олон тохиолдол буюу 18 бүлэг өвчнөөс энэ 5 бүлэг өвчлөл нийт хөдөлмөрийн чадвар алдалтын 61,2 хувийг эзэлж байна.

Нийгмийн даатгалын сан, нийгмийн халамжийн сангаас тэтгэвэр авч байгаа хүний тоо, зарцуулж буй хөрөнгийн хэмжээ жил дараалан өссөн байна. Жишээ хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тэтгэвэрт олгож байгаа хөрөнгийн хэмжээ сүүлийн 5 жилийн дотор 75,6 тэрбумаас 184,8 тэрбум болж даруй 2,4 дахин өссөн байна.

Тэтгэвэрийн хэмжээг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээтэй уялдуулан нэмэгдүүлсэн нь нэг талаас хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг ядуурлаас хамгаалах, нийгмийн баталгаа хангах сайн талтай ч, нөгөө талаас харахад тэдний эдийн засгийн сонирхолыг нэмэгдүүлж, түүгээр амьдрах, бэлэнчлэх сэтгэлгээтэй хэсэг бүлгийг бий болгон, тэдгээр хүмүүсийг өвчнөө түргэн эмчлүүлж, эрүүлжин өөрийн мэргэжлийн болон таарч тохирох ажил хийх, амьдралаа сайжруулахын оронд амар

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

хялбараар мөнгө авч, амьдралаа залгуулах сонирхолыг нэмэгдүүлж, нийгмийн идэвхигүй бүлгийг бий болгож байна.

Цаашид анхаарах асуудлууд:

-Улсын хэмжээний тахир дутуугийн ангилал зэрэглэл тогтоох мэргэжлийн лаборатори байгуулах,

-Тахир дутуугийн ангилал зэрэглэлийг тогтоох нормативийг олон улсын жишигт нийцсэн байдлаар хийж, мөрдүүлэх,

-Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах төв комиссын бүтцийг боловсронгуй болгож, нарийн мэргэжил / дотор, мэдрэл, мэс засал, гэмтэл, чих хамар хоолой, сэтгэц, нүд /-ийн магадлагч эмч нарыг орон тоогоор ажиллуулах, эмч мэргэжилтнүүдийг сургаж мэргэшүүлэх ,гадаад сургалтанд хамруулж, туршлага судлуулах ажлыг зохион байгуулах

. -Дотор эрхтний өвчнүүд болон зарим нэгэн осол гэмтлийн улмаас хөдөлмөрийн чадвараа хэсэгчлэн /хагас 50-69 хувь/ түр болон удаан хугацаагаар алдсан иргэдэд тахир дутуугийн тэтгэвэр олгохгүйгээр тодорхой зөвлөмж аргачлалын дагуу эм олгох, рашаан сувилалд үнэ төлбөргүйгээр сувилуулах, эмчлэх, нөхөн сэргээх эмчилгээг хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хугацаанд үнэ төлбөргүй хийх , хоёр, гуравдагч шатны эмнэлэгт эмчлүүлэхэд Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас төлбөрийг нь хариуцах, хөнгөлөлт үзүүлэх хэлбэрээр шийдвэрлэх боломжуудыг судалж ,хэрэгжүүлэх

-Хөгжлийн бэрхшээлтэй ,хөдөлмөрийн чадвараа хагас алдсан иргэнд тахир дутуугийн тэтгэвэр олгож ,нийгмийн идэвхигүй бүлэг болгохгүйгээр нийгмийн бүхий л түвшинд тэдний оролцоог нэмэгдүүлэх, тэдний амьдрах, боловсрол эзэмших, хөдөлмөр эрхлэх боломжийг бий болгох, эрхийг нь хүндэтгэсэн нийгмийн орчинг бүрдүүлэх

-Хөгжлийн бэрхшээлтэй болохоос урьдчилан сэргийлэх нийгмийн арга хэмжээг нэмэгдүүлж, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн эрүүл мэнд, сэтгэл зүй, оюун санааны нөхөн сэргээлтийн үйлчилгээг сайжруулах, нийгэм хамт олонд тулгуурласан нөхөн сэргээлтийг хэрэгжүүлэх.

-Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн мэргэжлийн сургалт, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

-“Эмнэлэг хөдөлмөрийн магадлах комиссын дүрэм” болон хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацаа тогтооход баримтлах өвчний жагсаалтыг шинэчилж, боловсронгуй болгох

-Сэтгэцийн эмгэг, мэдрэлийн өвчин, ахуйн осол, цусны эргэлтийн системийн өвчин, нүдний өвнүүд хөдөлмөрийн чадвар алдалтын зонхилох шалтгаан болж байгааг анхааралдаа авч, судалгаа хийж үр дүнг холбогдох байгууллага албан тушаалтанд танилцуулж, арга хэмжээ авах

Хяналт шалгалтын ажлын талаар

2013 оны төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу нийт 14 аймаг, 58 сум /Дорноговь, Говь-Алтай, Дундговь, Өвөрхангай, Говьсүмбэр, Баян-Өлгий, Архангай, Хөвсгөл, Төв, Дархан-Уул, Орхон, Дорнод, Сүхбаатар, Булган, /2 дүүрэг/ Сонгинохайрхан, Баянзүрх/-ийн нийгмийн даатгалын хэлтсийг хамруулан нийгмийн даатгалын сангийн орлогын бүрдүүлэлт, хөрөнгийн зарцуулалт, санхүүгийн үйл ажиллагааны зардлын зарцуулалтанд хяналт шалгалтыг хийсэн байна.

Нийгмийн даатгалын хэлтсүүдэд хийсэн шалгалтаар 13,9 мянган ажил олгогч, 263,3 мянган даатгуулагчийг хамруулан нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайлан тооцооны үндэслэл, 15,3 мянган тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн тогтоолт, 122,5 мянган тэтгэвэр авагчийн хувийн хэргийн баримтын бүрдүүлэлт, олголтыг шалгаж, илэрсэн зөрчил дутагдлыг тухай бүрд нь засаж залруулан, илүү болон дутуу олгосон тэтгэврийн 183,6 сая төгрөг, 18,0 мянган даатгуулагчийн тэтгэмжийн бодолт, олголтыг шалгаж, илүү олгосон тэтгэмжийн 17,7 сая төгрөг, нийт 201,3 сая төгрөгийг улсын байцаагчийн акт тогтоож, төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн байна.

Орон нутагт үйл ажиллагаа эрхэлж буй 66 аж ахуйн нэгж, байгууллагад нийгмийн даатгалын тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгаж, гэрээгээр гүйцэтгүүлсэн ажлын хөлс, ажилтнуудад олгосон түлээ нүүрсний үнийн хөнгөлөлт зэрэг шимтгэл ногдох орлогын бүрэлдэхүүнийг дутуу тооцож, зөрчил гаргасан 37 ажил олгогчид 83,0 сая төгрөгийн шимтгэл, алдангийг нөхөн төлүүлэхээр акт тогтоож, төлбөрийг бүрэн барагдуулсан байна.

Нийслэлийн 6 дүүргийн нутаг дэвсгэрт хүнсний үйлдвэрлэлийн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 87, барилгын угсралт болон засварын чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй 78, нийт 165 байгууллагад шалгалт хийж, 93 ажил олгогчийн

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

шимтгэл ногдуулаагүй 3899,6 сая төгрөгийн хөдөлмөрийн хөлс, түүнтэй адилтгах орлогод 644,2 сая төгрөгийн шимтгэл нөхөн ногдуулж, 320,8 сая төгрөгийн алданги тооцож, нийт 965,0 сая төгрөгийг төлүүлэхээр шийдвэрлэснээс 959,9 сая төгрөг буюу 99.5 хувийг барагдуулсан байна.

Хяналт, шинжилгээ үнэлгээний газар нь тайлант хугацаанд аймаг, дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтсүүдэд төлөвлөгөөт шалгалтыг хуваарийн дагуу явуулж, илэрсэн зөрчил, дутагдлыг тухай бүр нь таслан зогсоож, цаашид дахин давтан гаргуулахгүй байх талаар холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд үүрэг даалгавар өгч, биелэлтэнд нь хяналт тавьж ажилласан байна.

Мөн шалгалтын хугацаанд тухайн аймгийн сумдын байцаагч нарт /нийт 156 сумын байцаагч хамрагдсан/ зориулан сургалт зохион байгуулж, хууль тогтоомжийг нэг мөр ойлгож хэрэгжүүлэх, тулгамдсан асуудлуудыг хэрхэн шийдвэрлэх талаар мэргэжлийн зөвөлгөө өгсөн байна.

2013 онд нийгмийн даатгалын нэгдсэн өгөгдлийн сангийн мэдээлэлд тулгуурлан ажилгүйдлийн даатгалын сангийн 2011 оны зарлагаас 14 аймгийг хамруулан 6757 даатгуулагчид олгосон ажилгүйдлийн тэтгэмжийн бодолт олголтыг шалгаж, сайн дурын даатгалд иргэдийг нөхөн даатгаж, тэтгэмж авах эрх үүсгэсэн, ажилгүйдлийн тэтгэмж авч байх хугацаандаа ажилд орсон байхад тэтгэмжийг үргэлжлүүлэн олгосон, тэтгэмж олгох хувийг буруу тооцсон, дундаж цалинг буруу тооцож, тэтгэмж илүү олгосон зэрэг 119 хүнд холбогдох зөрчлийг илрүүлж, 86 хүнд илүү олгосон 42,3 сая төгрөгийг буцаан төлүүлэхээр шийдвэрлэж, 9 хүнтэй холбоотой 3,2 сая төгрөгийг Халамж үйлчилгээний хэлтсээс буцааж, санд татах ажлуудыг хийсэн байна.

Тэтгэмжийн даатгалын сангийн 2011 оны зарлагын тооцооллыг 21 аймаг, 9 дүүргийн хэлтэст шалгаж, хугацаа хожимдуулсан, тэтгэмжийн хувь буруу тооцсон 679 хүний жагсаалтыг дахин нягтлан шалгуулахаар хэлтсүүдэд хүргүүлснээс 57 хүнтэй холбоотой 9,4 сая төгрөгийн төлбөрийг төлүүлэхээр шийдвэрлэсэн байна.

Санал дүгнэлт

Хяналт шалгалтын ажлын тайлангаас харахад нийгмийн даатгалын багц хуулиудыг зөрчсөн үйлдлүүд түүний дотор тэтгэвэр, тэтгэмжийн даатгалын сангаас, нас барсан хүний тэтгэврийг авах болон ажилгүйдлийн тэтгэмж, жирэмсэн

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

амаржсаны тэтгэмж, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэмжийг давхардуулан авсан зөрчлүүд нэлээд илэрсэн байна. Эдгээр зөрчлүүд нь хуулийн хэрэгжилт хангалтгүйгээс гадна мэдээлэлийн солилцоо муу, хяналт шалгалтын явцад хийгдэх техник ажлууд их байдгаас цаг хугацааны хувьд хүрэлцэхгүй шалтгаанаар хууль зөрчсөн үйлдлүүдийг дутуу илрүүлдэг, үүнээс болж санаатай болон санамсаргүй байдлаар дээр дурдсан үйлдлүүд давтагдаж, олон удаа гарах нөхцлийг бүрдүүлсэн байна. Зөрчил олон удаа гарсанаараа нийгмийн даатгалын санд хохирол учруулах эрсдлийг нэмэгдүүлж байна.

Мөн дээрх үйлдлүүдэд байцаагчийн санаатай болон санамсар болгоомжгүй үйлдлээс болсон уу гэдгийг тогтоож, байцаагчид тооцох хариуцлагын механизмыг бий болгох шаардлагатай байна.

Цаашид анхаарах асуудлууд:

-Хяналт шалгалтыг хийхэд мэдээлэлийн баазтай цахимаар холбогдох боломжийг бүрдүүлэх, дээр дурдсан давхардлуудыг хянах программ хангамжийг хийж ашиглах, мэдээлэлийг богино хугацаанд авах боломжийг бүрдүүлэх

-Улсын байцаагчийн ур чадварыг нэмэгдүүлэх, санаатай болон санамсаргүй үйлдлээс болж алдаа гаргасан, санд хохирол учруулсан тохиолдолд хариуцлага тооцдог болох

-Байцаагчид хэрхэн хариуцлага тооцох талаар судалж, дүгнэлт санал боловсруулах

Мэдээллийн технологийн үйл ажиллагааны талаар

Программ хангамжийн хөгжүүлэлт, нэвтрүүлэлтийн үйл ажиллагааг зохион байгуулах, хэрэгжилтийг хангуулах чиглэлээр

“Ажилласан жил, тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох тухай” Монгол Улсын хуулийн хэрэгжилтийг хангуулах чиглэлээр дараах 4 программ хангамжийг шинээр нэвтрүүлсэн байна. Үүнд:

Ажилласан жилээ нөхөн тооцуулах хүсэлт гаргасан иргэдийн мэдээллийг бүртгэх, ажилласан жил тасарсан хугацааг тооцох, үүнтэй уялдуулан төлөх шимтгэлийн тооцоог хийх вэб программ хангамжийг 21 аймаг 9 дүүргийн нийгмийн даатгалын

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

хэлтэс, 7 тасагт нэвтрүүлж, уг програм хангамжаар хуульд хамрагдсан нийт 496.7 мянган иргэд даатгуулагчийн мэдээлэл бүртгэж, НДЕГ-т хянан баталгаажуулах боломжийг бүрдүүлж, 32,5 тэрбум төгрөгийн нөхөн шимтгэлийн орлого бүртгэгдэх ажлын программаар гүйцэтгэсэн байна .

Үндэсний Аудитын газрын зөвлөмжийг нэгжүүдэд хангуулах чиглэлээр Нийгмийн даатгалын сангийн нэгдсэн тайланг Сангийн яамны албан ёсны зөвшөөрөл бүхий Plastic программ хангамжид хөрвүүлэн гаргах боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор дараах 2 программ хангамжийг нэгжүүдэд шинээр нэвтрүүлсэн .

Салбарын нэгдсэн сүлжээг өргөтгөх, засвар үйлчилгээг төлөвлөн хэрэгжүүлэх чиглэлээр

Нийгмийн даатгалын салбарын 21 аймаг, 9 дүүрэг, НДЕГ-ыг холбосон нэгдсэн сүлжээнд Өвөрхангай аймгийн Хархорин, Хужирт, Дорноговь аймгийн Замын-Үүд, Сэлэнгэ аймгийн Хөтөл, Мандал, Хэнтий аймгийн Бор-Өндөр сумын нийгмийн даатгалын тасгуудтай интернэтээр холбогдон, онлайнаар мэдээлэл солилцох боломжийг бүрдүүлсэн байна. _

Салбарын хэмжээнд үүсгэн ажиллаж буй нэгдсэн мэдээллийн санг ашиглах хүрээг өргөжүүлэх чиглэлээр

Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд ашиглагдаж буй мэдээллийн санг баяжуулах, төрийн байгууллагуудын мэдээллийн сангуудтай уялдаа холбоог сайжруулах зорилгоор УБЕГ-тай мэдээлэл солилцох, НХҮЕГ-аас халамжийн тэтгэвэр авагчдын мэдээлэлийг авч, нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчидтай тулгаж, давхардлыг арилгах, Үндэсний дата төвийн мэдээлэлийн санд 1,0 гаруй тэтгэвэр авагчийн нэрийн дансны мэдээлэлийг байршуулах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн байна. Иргэд, даатгуулагчдад нийгмийн даатгалын мэдээллийг цахимаар хүргэх зорилт тавьж, иргэдийн и-мэйл хаяг, утасны дугаарыг бүртгэх вэб програм хангамж ашиглан нийт давхардсан тоогоор 103,9 мянган даатгуулагчийн утасны дугаар, имэйл хаягийн мэдээллийн санг бүрдүүлж, нэгдсэн мэдээллийн санд тулгуурлан даатгуулагчдын 2006 оноос хойшхи шимтгэл төлөлтийн мэдээллийг цахимаар өгөх мэдээллийн санг бэлтгэж, энэ тухай 50.0 мянга гаруй даатгуулагчид имэйлээр зар хүргэсэн нь цахим үйлчилгээг өргөжүүлэх чиглэлээр хийсэн шинэлэг ажил болсон байна.

Нэгдсэн мэдээллийн санг ашиглан судалгаа тооцоо хийх чиглэлээр

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Төрийн байгууллагуудтай мэдээлэл солилцох зорилгоор болон бусад төрийн, төрийн бус байгууллагуудын хүсэлтээр нийт 100 гаруй судалгаа тооцоог нэгдсэн мэдээллийн сан ашиглан гаргасан байна. _

Нэгдсэн сүлжээний талаар

Нийгмийн даатгалын салбарын хэмжээнд 21 аймаг алслагдсан 3 дүүрэг 512 kbps, хотын төвийн 6 дүүргийн нийгмийн даатгалын хэлтэс 8Mbps хурдны шилэн кабелиар НДЕГ-тай холбогдон нэгдсэн сүлжээ үүсгэж иргэд, даатгуулагч, ажил олгогчдын шимтгэл төлөлт, тэтгэвэр тэтгэмж, зардал авалтын мэдээллийг өдөр тутам татан мэдээллийн нэгдсэн сан үүсгэж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээ болон мэдээ тайлан, судалгаа тооцоо, лавлагааг гаргаж байна. Нийгмийн даатгалын тасгууд /10 сум/-ын хувьд интернэтээр нэгдсэн сүлжээнд холбогдож байгаа тул үүсгэж буй мэдээллийн сан бусад мэдээллийг хамгийн багадаа 1 хоногийн хоцрогдолтой дамжуулж байгаа ба бусад сумдын хувьд нэгдсэн сүлжээнд холбогдоогүй тул мэдээллийн урсгал үүнээс урт хугацаагаар хоцрогдолтой байна.

Техник хангамжийн чиглэлээр

Түүнчлэн салбарын хэмжээнд 50 гаруй сервер компьютер, 1000 орчим ажлын компьютер 40 компьютерийн локал сүлжээнд холбогдон ажиллаж байна.

Нийт сумдыг ажлын компьютер, хэвлэгчээр хангах , интернэт болон нэгдсэн сүлжээнд холбогдох ажил хийгдээгүй байна.

Мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах чиглэлээр НДЕГазар, 21 аймаг, хотын төвийн 6 дүүрэгт дэвшилтэт технологийн рутер суурилуулсан ба алслагдсан 3 дүүрэг, нийгмийн даатгалын тасгуудад суурилуулах шаардлагатай.

Програм хангамж, мэдээллийн сангийн чиглэлээр

Салбарын хэмжээнд нягтлан бодох бүртгэл, бусад үйл ажиллагааг автоматжуулсан 40-өөд програм хангамж ашиглагдаж байгаагаас 10 гаруй нь нийгмийн даатгалын онцлогт нийцүүлэн нийгмийн даатгалын сангийн нягтлан бодох бүртгэлийг олон улсын стандартад нийцүүлэн хөтлөх, тайлан баланс гаргах, нэгтгэх боломж бүхий

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

багц програм хангамж бөгөөд өдөр тутмын үйл ажиллагаанд тогтмол хэрэглэгдэж байна.

Мөн сүүлийн жилүүдэд дотоод болон гадаад хэрэглэгчдэд зориулж вэбд суурилсан 10 гаруй программ хангамж шинээр нэвтрүүлсэн.

Харин лицензтэй програм хангамж худалдан авахад өндөр зардал шаардагдах тул сервер болон ажлын компьютеруудын үйлдлийн систем, өгөгдлийн сангийн удирдлагын систем ашиглалтын лицензгүй байна.

Одоогийн байгаа техникийн хүчин чадлын хэмжээнд нийгмийн даатгалын салбарын сүүлийн 10 гаруй жилийн мэдээллийг багтаасан 900Gb орчим мэдээлэлтэй нэгдсэн мэдээллийн санг ашиглан төрийн байгууллагууд, ажил олгогч, даатгуулагчдад мэдээлэл лавлага өгөх, тооцоолол хийх ажлуудыг хийж байна.

Санал дүгнэлт

Нийгмийн даатгалын үйл ажиллагааны хамрах хүрээ өргөжиж, даатгуулагч, ажил олгогч сайн дурын даатгуулагчдын тоо өссөн, нийгмийн даатгалын байгууллагаас төрийн болон төрийн бус байгууллагуудын авах лавлагаа, тодорхойлолтын эрэлт өссөн, салбарын ажилтнуудын ажлын ачаалал эрс нэмэгдсэн, мэдээллийн бааз хангалтгүйгээс тэтгэвэр тэтгэмжийг давхардуулан олгосон зөрчлүүд гарсан зэрэг шалтгаануудын улмаас нийгмийн даатгалын байгууллагад мэдээллийн технологийн иж бүрэн шинэчлэлийг яаралтай хийх шаардлагатай байна.

Сумдуудыг интернетэд холбож тайлан мэдээг цахимаар илгээх, сумдын мэдээллийн санг нэгдсэн сүлжээнд холбох, аймаг, нийслэлийн хэлтсийн үйлчилгээний танхимд дарааллын систем нэвтрүүлэх, лавлагаа тодорхойлолтуудыг гаргах автомат машин суурилуулах, сүлжээний хурдыг нэмэгдүүлэх зэрэг тулгамдсан ажлуудыг нэн даруй эхлүүлэх нь зүйтэй. Дээрх асуудлуудыг шийдсэнээрээ нийгмийн даатгалын үйлчилгээг иргэддээ чирэгдэлгүй, шуурхай хүргэх, салбарын ажилтнуудын ажлын ачаалалыг багасгах, даатгалын сангуудад хохирол учрах эрсдлийг бууруулж, зайнаас хяналт хийх нөхцөл бүрдүүлэхэд чухал ач холбогдолтой болно.

Мэдээллийн технологийн шинэчлэл хийх төслийг хийж, холбогдох байгууллага албан тушаалтанд хүргүүлэх, холбогдон гарах санхүүгийн эх үүсвэрийг улсын төсөвт суулгах болон гадаад дотоодын төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд шийдвэрлэх боломжуудыг судлан, зохих шийдвэр гаргуулах

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Нэгдсэн дүгнэлт, санал

2013 онд нийгмийн даатгалын байгууллагууд нь үйл ажиллагааны мөрийн хөтөлбөр, стратегийн зорилтуудын хүрээнд төлөвлөсөн ажлуудаа амжилттай биелүүлж, нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөг 104,8 хувиар биелүүлж, санд 1018,1 тэрбум төгрөгийн орлого бүрдүүлж, тэтгэвэр, тэтгэмж, эрүүл мэндийн даатгалын төлбөр, үйлчилгээг иргэдэд түргэн шуурхай үзүүлж, сайн ажилласан гэж дүгнэж байна.

Сангийн хөрөнгө өмнөх оноос 30,1 хувиар өсөж, 939,9 тэрбум болсон, нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч аж ахуйн нэгж, байгууллага 35,4 мянга болж, өмнөх оноос 16,3 хувь буюу 4,9 мянгаар, сайн дурын даатгуулагч 46,9 мянгаар нэмэгдсэн, мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл 820,0 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 406,1 тэрбум төгрөгөөр буюу 98,1 хувиар нэмэгдэж, санхүүгийн чадвар эрс дээшилсэн зэрэг олон үзүүлэлтийг өсгөж чадсанаараа өмнөх жилүүдтэй харьцуулахад үсрэнгүй амжилттай ажилласан байна.

Тайлант онд “Ажилласан жил тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн тооцох тухай” хуулийг амжилттай хэрэгжүүлж чадсан нь дээрх үзүүлэлтүүд өсөхөд голлох нөлөө үзүүлсэн. Мөн нөгөө талд нь нийгмийн даатгалын салбарын мэргэшсэн, чадварлаг багийн хамт олны хөдөлмөр зүтгэлийн үр дүнд дээрх амжилтууд гарсан байна.

Цаашид өнөөгийн хүрсэн амжилтдаа тайвшралгүй, даатгалын тогтолцоогоо боловсронгуй болгох, эрх зүйн шинэчлэл хийх, даатгалын сангуудын бие даасан, тогтвортой үйл ажиллагааг хангах талаар анхаарч, шуурхай арга хэмжээ авч ажиллах нь зүйтэй.

Тухайлбал: Тэтгэвэр авагчдын тооны өсөлт, мөн хүн амын дундаж наслалт өссөнтэй холбоотойгоор ирээдүйд тэтгэврийн даатгалын сангаас гарах зардлын хэмжээ өссөнөөр тэтгэврийн даатгалын сан хүрэлцэхгүй болох, Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэлд төрөөс төлж байгаа мөнгөний хэмжээ нь зах зээлийн үнэ ханшны өсөлттэй уялдаагүй хэт бага, шимтгэлийг нь төр даах иргэдийн тоо олон байгаа нь эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанарт нөлөөлөх гэх мэт асуудалд судалгаа, прогноз хийж, шийдэх гарцуудыг хайж, арга хэмжээ авч ажиллах хэрэгтэй.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛ

Хууль эрх зүйн орчныг боловсронгуй болгох ажлын хүрээнд Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийг нэн даруй батлуулах , Нийгмийн даатгалын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах шаардлагатай байна.

Мөн салбарын мэдээллийн технологийн иж бүрэн шинэчлэлийг хийх асуудлыг яаралтай шийдэх шаардлагатай байна.

Мэдээллийн технологийн шинэчлэлийг хийх нь зөвхөн салбарын эрх ашигт бус мянга мянган даатгуулагчдын цаг завьг хэмнэсэн, төрийн үйлчилгээг иргэдэд чирэгдэлгүй, хөнгөн шуурхай хүргэхэд ихээхэн хувь нэмэр оруулах ажил болох юм.

Сүүлийн жилүүдэд даатгуулагч, ажил олгогчдын тоо 2 дахин өссөн байхад салбарт ажиллагсдын тоо бараг нэмэгдээгүй байна. Ялангуяа нийслэлийн хүн ам ихтэй дүүргүүдэд нэг байцаагчид 5,0-8,0 мянган үйлчлүүлэгч оногдож байгаа нь байцаагчид ажлын ачааллаа дийлэхгүй болох мөн нөгөө талд нь дараалал үүсэх, иргэдийг олон дахин явуулах зэрэг хүндрэлүүд үүсгэж байна. Иймд салбарын ажилтнуудын орон тоог нэмэгдүүлэх асуудлыг яаралтай шийдүүлэх шаардлагатай байна.